Dosarul contravențional nr. 4-16/23
PIGD:4-23028473-21-4-23022023

H O T Ă R Î R E
pe cauză contravențională

13 iulie 2023 **orașul Leova**

Judecătoria Cimișlia (sediul Leova), instanță în componența:
Președintele ședinței, judecător Vladislav Negru
grefier Natalia Carabet

în lipsa:
agentului constatator Zalisețchi Grigore
făptuitorului Buga Veronica

a examinat în ședință de judecată publică, în limba de stat, cauza contravențională inițiată în privința Buga Veronica, născută la *****, cod personal numeric *****, domiciliată în raionul Leova, satul *****, învinuit de comiterea faptei contravenționale prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional al Republici Moldova.

Potrivit probelor administrate de agentul constatator, instanța de judecată, -

A C O N S T A T A T:

La 20 februarie 2023, de către agentul constatator Zalisețchi Grigore a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința cet. Buga Veronica, în baza art.63 alin.(1) Cod contravențional, pentru faptul că, Buga Veronica are doi copii minori Buga ***** și Buga ***** care fără motiv nu frecventează orile școlare, astfel nu-și îndeplinește necorespunzător drepturile de părinte.

La 22 februarie 2023, conform art.395 Cod contravențional, a fost remisă în adresa Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, cauza contravențională în privința cet. Buga Veronica.

Conform art.400 alin.(4) Cod contravențional, contravenția prevăzută la art.63-65 Cod contravențional se constată de către angajații subdiviziunilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile poliției.

Potrivit art.400 alin.(5) Cod contravențional, procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la art.63-65 Cod contravențional se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Astfel, Judecătoria Cimișlia, sediul Leova este competentă să examineze cauza contravențională în privința cet. Buga Veronica, în comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional.

În ședința de judecată din 13 iulie 2023, agentul constatator Zalisețchi Grigore, fiind citat legal nu s-a prezentat și a depus cerere cu privire la examinare în lipsă.

Potrivit art.455 alin.(2) Cod contravențional „*Prezența agentului constatator sau, după caz, a procurorului, în cazul în care acesta este parte în cauza contravențională, la ședința de judecare a cauzei contravenționale este obligatorie. Absența agentului constatator sau, după caz, a procurorului, citați în conformitate cu legislația, fără motiv întemeiat și fără înștiințarea prealabilă a instanței, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale și permite aplicarea*

acestuia a unei amenzi judiciare de către instanța de judecată, în conformitate cu art.201 din Codul de procedură penală”.

Contravenientul Buga Veronica, în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind citată legal despre data ora și locul petrecerii ședinței de judecată. Totodată nu a comunicat instanței motivul neprezentării și nici cerere nu a depus privind amânarea sau examinarea în lipsă.

Conform reglementărilor art.455 alin.(3) Cod contravențional „*neprezentarea în şedinţă a făptuitorului sau a victimei, legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenţionale”.*

Din considerentele menţionate, ţinînd cont de alin. (3) art. 455 Cod contravenţional al RM şi avînd în vedere practica Curţii Europene a Drepturilor Omului (cauzele Ponomaryov vs. Ucraina şi Avramenco vs. Moldova) instanţa judecătorească concluzionează că, amînarea examinării cauzei nu poate fi nelimitată, dată fiind obligaţia părţilor de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoştinţă.

Instanța consideră că contravenientul, cunoscînd că în privința sa a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție și acesta a fost expediat pentru examinare în fond instanței de judecată, era obligată să se intereseze, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ea are cunoştinţă.

În plus CtEDO reamintește că, un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal şi informată despre obiectul cauzei, renunţă în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanţă şi de a se apăra (Cauza Poitrimol împotriva Franţei, Hotărârea din 23 noiembrie 1993, seria A nr. 277-A, p. 13, § 31). Atitudinea reclamanţilor ar echivala cu o renunţare la dreptul de a apărea în instanţă şi de a se apăra. Prin urmare, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa agentului constatator și a contravenientului.

Studiind materialele prezentate, instanța de judecată ajunge la concluzia că învinuirea imputată Buga Veronica şi-a găsit confirmare în cadrul ședinței de judecată.

În sensul art. 395 alin.(1) pct. 1) lit. a) Cod contravențional, instanța judecă toate cazurile cu privire la contravenţii, cu excepţia celor atribuite de prezentul cod competenței unor alte organe.

În conformitate cu prevederile art. 396 alin.(1) *Procurorul emite ordonanţa cu privire la contravenţia pe care a constatat-o în exerciţiul funcţiunii şi o transmite autorităţii publice cu competenţă de examinare a contravenţiilor*.

Potrivit art.400 alin. (5) Cod contravențional, *,,procesele-verbale cu privire la contravenţiile prevăzute la art.75, 76, 92, 165, 181 şi 227 se remit spre examinare comisiei administrative, iar procesele-verbale cu privire la contravenţiile prevăzute la art.54[1], **63**–65, 65[2], 65[3], 67, 68, 78[1]–78[2], 88, 107[1], art.157 alin.(6), (9) şi (10), art.243[1], art.277[1] alin.(3), art.312[1], 316, 317, 318[1], 320, 322–324, 330[4], 335–337, 342, 351–353 se remit spre examinare în fond instanţei de judecată competente”.*

Instanța de judecată, cercetând materialele cauzei, constată vinovăția Buga Veronica de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod Contravenţional, - *neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului.*

Potrivit prevederilor art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova și art. 60 alin. (1)-(2) Codul familiei, părinții au obligația de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor săi.

Conform art. 14 din Legea privind drepturile copilului nr. 228 din 15 decembrie 1994, copilul este obligat să conștientizeze şi să respecte ordinea publică şi normele de conviețuire, să

prețuiască atât tradițiile şi valorile culturale naționale, cât şi cele general-umane, să acumuleze cunoștințe şi să se pregătească pentru o activitate utilă, să manifeste o atitudine grijulie faţă de părinți, mediul ambiant, proprietatea publică şi privată.

Articolul 18 din aceeași Lege (”Răspunderea familiei pentru copil”) prevede la alin. (1) că: părinții poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spiritual şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Iar articolul 32 prevede că, persoanele fizice şi juridice care s-au făcut vinovate de încălcarea prezentei legi sunt trase la răspundere în modul stabilit de legislație.

În conformitate cu art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Totodată, potrivit prevederilor art. 381 alin. (4) din Codul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât şi cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum şi circumstanțele atenuante sau agravante.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21februarie 1994).

Vinovăția contravenientului Buga Veronica se confirmă prin probele prezentate şi cercetate în şedinţa de judecată şi anume:

- raportul privind înregistrarea contravenției din 29 decembrie 2022, prin care s-a constatat că Buga Veronica, locuitoare a satului *****, raionul Leova, are la întreținere doi copii minori Buga *****, a.n.*****și Buga *****, a.n. *****care fără motiv nu frecventează orele la școală. (f.d.4);

- fișa de sesizare din 21.12.2022 emise de Miron Angela, adj. educației din cadrul Gimnaziului *****, raionul Leova în privința minorului Buga *****, se atestă faptul că minorul este supus abuzului psihologic și neglijare, la fel după indicatorii fizici și psiho-comportamentali pe care îi prezintă copilul stă aparte de colegi. După psiho-comportamentali la minorul Buga ***** acesta înregistrează nereușită școlară și alți indicatori. (f.d. 6);

- fișa de sesizare din 21.12.2022 emise de Miron Angela, adj. educației din cadrul Gimnaziul *****, raionul Leova în privința minorului Buga *****, se atestă faptul că minorul este supus abuzului psihologic și neglijare, la fel după indicatorii fizici și psiho-comportamentali pe care îi prezintă copilul stă aparte de colegi. După psiho-comportamentali la minorul Buga ***** acesta înregistrează nereușită școlară și alți indicatori.(f.d.7);

- procesul-verbal privind actele de constatare din 28.12.2022, prin care a fost audiat cet. Miron Angela, profesoare, adj. educației din cadrul Gimnaziului *****, raionul Leova care indică că elevii familiei Buga *****, în vîrstă de 12 ani, elev în clasa VI și ***** în vîrstă de 7 ani, elev în clasa I în primul semestru al anului curent de studii l-au frecventat ocazional din cauza mamei, ce privează copii de dreptul la învățătură, motivând că sunt bolnavi. (f.d.8);

- procesul-verbal privind actele de constatare din 12.12.2022, prin care a fost audiat Butnaru Elena, Directorul Gimnaziului din satul *****, raionul Leova care a indicat că elevul clasei a VI-a Buga ***** cu vîrsta de 12 ani nemotivat nu s-a prezentat la orele școlare. De

nenumărate ori au fost duse discuții cu mama ultimului și în permanență se invocă diferite motive. (f.d.09);

- Caracteristica pozitivă cu nr. 166 din 12.12.2022 eliberată de Gimnaziul din satul *****, raionul Leova în privința elevului Buga *****. (f.d.10);

- Certificatul nr. 872 din 12.12.2022 eliberată de Primarul comunei *****, raionul Leova cu privire la componența familiei cet. Buga Veronica. (f.d.11);

- Caracteristica pozitivă cu nr. 873 din 12.12.2022 eliberată de Primarul comunei *****, raionul Leova în privința cet. Buga Veronica. (f.d.12);

- procesul-verbal privind actele de constatare din 13.12.2022, prin care a fost audiat Buga Veronica care comunică că locuiește împreună cu părinții și 3 /trei/ copii, Buga Mihaela, a.n.2006, Buga *****, a.n. ***** Buca *****, a.n. *****. Menționează că ***** este elev în clasa a VI -a și ***** este elev al clasei I-a din cadrul Gimnaziului din satul *****, raionul Leova. La moment ambii copii se află la domiciliul din motiv că au probleme de sănătate și urmează tratament medical.(f.d.16);

- procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI 05775824 din data de 20.02.2023 întocmit pe numele Buga Veronica învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin.(1) Cod contravențional. (f.d.18).

Analizând probele administrate în cadrul cercetării judecătorești, instanța de judecată a constatat că în acțiunile Buga Veronica sunt prezente semnele contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional – *îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi a obligaţiilor de de educare şi de instruire a copilului.*

Prin urmare, acțiunile făptuitorului au fost încadrate în baza art.63 alin.(1) Cod contravențional – *Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului,* se *sancţionează cu amendă de la 6 la 15 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 15 la 25 de ore.*

Contravenientul Buga Veronica careva probe, în corespundere cu principiul contradictorialității, în combaterea celor constatate de către agentul constatator nu a prezentat, de aceia faptele constatate de către agentul constatator sunt apreciate de instanța de judecată ca fiind veridice, reflectând evenimentele ce au avut loc în realitate.

Totodată, la calificarea acțiunilor contravenientului Buga Veronica instanța i-a în considerație prevederile art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova și art. 60 alin. (1)-(2) Codul familiei, părinții au obligația de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor săi.

Potrivit art.58 Codul familiei, drepturile şi obligaţiile părinţilor: *Părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.*

Conform art. 60 Codul familiei, părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.

Părinţii sînt obligaţi să asigure frecventarea de către copil a şcolii pînă la sfîrşitul anului de învăţămînt în care acesta atinge vîrsta de 16 ani. Instituţia de învăţămînt şi forma de instruire sînt alese de către părinţi, cu luarea în considerare a opiniei copilului.

Litigiile dintre părinţi privind educaţia şi instruirea copiilor se soluţionează de către autoritatea tutelară locală, iar decizia acesteia poate fi atacată pe cale judecătorească. Autoritatea tutelară recomandă părinţilor să se adreseze unui mediator pentru soluţionarea litigiului.

Art. 62 din Codul familiei prevede că: *Drepturile părinţilor nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinţii nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului. Metodele de educaţie a copilului, alese de părinţi, vor exclude comportamentul abuziv, insultele şi maltratările de orice fel, discriminarea, violenţa psihică şi fizică, aplicarea pedepselor corporale, antrenarea în acţiuni criminale, iniţierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea substanţelor stupefiante şi psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerşitul şi alte acte ilicite. Toate* ***problemele privind educaţia şi instruirea copilului se soluţionează de către părinţi de comun acord, ţinîndu-se cont de interesele şi de părerea copilului. Părinţii poartă răspundere, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor părinteşti în detrimentul intereselor copilului***.

Iar, eschivarea de la exercitarea obligațiilor părintești include **acțiunile sau inacțiunile sistematice ale părinților care pun în pericol sănătatea fizică și psihică a copilului, dezvoltarea lui morală, asigurarea condițiilor de trai material, primejduiesc învățătura și instruirea copilului**.

Mai mult ca atît, instanța de judecată constată potrivit fișei de sesizare din 21.12.2022 emise de Miron Angela, adj. educației din cadrul Gimnaziului ***, raionul Leova în privința minorului Buga *****, se atestă faptul că minorul este supus abuzului psihologic și neglijare, la fel după indicatorii fizici și psiho-comportamentali pe care îi prezintă copilul stă aparte de colegi. După psiho-comportamentali la minorul Buga ***** acesta înregistrează nereușită școlară și alți indicatori.**

Iar, potrivit fișei de sesizare din 21.12.2022 emise de Miron Angela, adj. educației din cadrul Gimnaziul ***, raionul Leova în privința minorului Buga *****, se atestă faptul că minorul este supus abuzului psihologic și neglijare, la fel după indicatorii fizici și psiho-comportamentali pe care îi prezintă copilul stă aparte de colegi. După psiho-comportamentali la minorul Buga ***** acesta înregistrează nereușită școlară și alți indicatori.**

Potrivit prezentei cauze contravenționale instanța de judecată constată semnale negative de la instituțiile de învățământ care atestă probleme grave în partea ce ține ne frecventarea orelor, nereușită școlară, fapt ce instanța de judecată Va reacționa și Va atenționa părinții despre grija imediată care este necesară de a fi asigurată.

Instanța atenționează părinții că educația și instruirea este obligațiune determinantă în dezvoltarea copiilor pentru a asigura buna dezvoltare în societate și nu a permite pe viitor supunerea riscurilor de apariției atitudinilor antisociale.

Principala cauză însă, a apariţiei atitudinilor antisociale o constituie influenţa mediului social şi proceselor psihice la nivelul conştiinţei individului. Un rol important îl au şi împrejurările concrete de viaţă ale individului. În acest context actul infracţional nu trebuie examinat ca o simplă reacţie la factorii extern, deoarece situaţia concretă de viaţă dă naştere prin ea însăşi la un act de voinţă, ci numai când se corelează cu personalitatea unui individ, când trece prin interesele, obiceiurile, mentalităţile, particularităţile psihice ale individualităţii sale.

Prin urmare toate faptele expuse mai sus în ansamblu coroborează între ele, se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert comiterea contravenției imputate făptuitorului Buga Veronica.

În această ordine de idei, agentul constatator a făcut dovadă stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar și apreciate de instanțe, iar instanța reține că încheierea procesului – verbal este temeinică.

Reieşind din circumstanţele cauzei în cumulul lor, instanța consideră necesar stabilirea **contravenientului Buga Veronica sancțiunea amenzii în mărime de 6 (șase) unități convenționale**, or, în speță sunt vizate drepturile și interesul suprem al copilului minor.

Sub aspectul individualizării pedepsei ce urmează a fi aplicată făptuitorului pentru contravenţia incriminată, instanța va ține seama de limitele de pedeapsă prevăzute de lege pentru fapta săvârşită.

Sancţiunea contravenţională este o măsură de constrîngere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție, reținîndu-se astfel că, orice sancțiune juridica, inclusiv cea contravențională, nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc de reglare a raporturilor sociale, de formare a unui spirit de responsabilitate, iar pentru aceasta nu este nevoie ca în toate cazurile sa se aplice sancțiunea maximă, sancțiunile juridice constituind nu mijloace de răzbunare a societății, ci de prevenire a săvârșirii faptelor ilicite si de educare a persoanelor vinovate.

Instanța de judecată ține să menționeze că potrivit prevederilor art. 34 alin.(3) Cod contravenţional, "Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale.

În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, până la cercetarea judecătorească."

Distinct de cele reţinute, instanţa relevă faptul că subiecții procesului în cauză nu au solicitat administrarea de noi probe inclusiv audierea altor persoane pe dosar cu garantarea prezenței acestora în ședința de judecată, iar instanţa din oficiu, prin prisma imperativităţii Legii Procesual Penale care se aplică în modul corespunzător cauzelor contravenţionale nu poate afecta echilibrul procesul şi nu poate afecta principiul egalităţii armelor prin implicare, cu stabilirea necesităţii şi oportunităţii probelor, sub aspectul procesului de examinare a cauzei, nici din partea acuzării nici din partea apărării.

La caz instanța reține şi faptul că, prin prisma CEDO, ratificată de R. Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.l298-XIII din 24.07.1997 se stabilește caracterul inerent penal al contravențiilor, procesului contravențional fiindu-i aplicabile normele procesuale penale.

Instanța reține că în speță nu s-au constatat temeiuri de reluare a cercetărilor judecătorești după finalizarea acestora – cereri și demersuri argumentate și probate în acest sens instanței nu iau fost prezentate.

Călăuzindu-se de prevederile art. 34, 63 alin.(1), 460-462 Cod contravențional al R. Moldova, instanța de judecată, -

H O T Ă R Ă Ş T E :

Buga Veronica, se recunoaște vinovată în comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional stabilindu-i sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 6 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 300 lei (trei sute lei).

Se explică contravenientului Buga Veronica că potrivit art. 34 alin. (3) Cod Contravențional este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de recurs la Curtea de Apel Comrat în termen de 15 zile de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească, cu depunerea recursului prin intermediul Judecătoriei Cimișlia, (sediul Leova).

Președintele ședinței,
Judecător **Vladislav Negru**
Copia corespunde originalului,
Judecător **Vladislav Negru**